

ISSN 1407-2157

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
ZINĀTNISKIE RAKSTI

ACTA UNIVERSITATIS LATVIENSIS

645

ANTIQUITAS VIVA

Studia Classica

ANTIQUITAS VIVA. STUDIA CLASSICA. LU ZR 645. sējums.
Zin. red. O.Lāms – Rīga: LU 2001.- 104 lpp.
ISSN 1407-2157

Redakcijas kolēģija:

ANDREJS BANKAVS
JERKERS BLOMKVISTS
(Lundas universitāte, Zviedrija)
VALDA ČAKARE
BENEDIKTS KALNAČS
PASHALIS KITROMILIDIS
(Atēnu universitāte, Grieķija)
IRINA KOVAĻOVA
(Maskavas universitāte, Krievija)
INĀRA ĶEMERE
OJĀRS LĀMS
VITA PAPANINSKA
ILZE RŪMNIECE

Recenzenti:

Latvijas Kultūras akadēmijas asoc. prof., Dr. philol.
RAIMONDS BRIEDIS
LU Baltu filoloģijas nodaļas asoc. prof., Dr. philol.
AUSMA CIMDIŅA

Korektore IEVA BURČIKA
Meketētāja ALDA RAMĀNE

Izdevumu finansiāli atbalsta Latvijas Zinātnes padome

Iespiests SIA "Nipo NT" tipogrāfijā
tālr. 7311622

SATURS

IEVADS	5
--------	---

I. DE CIVITATE ET LINGUA

<i>Harijs Tumans</i>	Antīkā Temīda mūsdienu kontekstā	7
<i>Dace Strelēvica</i>	Latīniskie elementi Latvijas uzņēmumu nosaukumos	19
<i>Ilze Rūmniece</i>	Gaiļi un maģiskie akmeņi (iespējamās grieķu leksēmu semantikas un simbolikas kopsaiknes)	26

II. DE AETERNITATE LITTERARUM

<i>Ojārs Lāms</i>	Marks Tullijs Cicerons – komisma teorētiķis	34
<i>Gīta Bērziņa</i>	Literārās tradīcijas aizguvumi satīriskajā dialogā (Lūkiāns)	40
<i>Vīta Pāparinska</i>	Reliģiskais pesimisms Teognīda dzejā	50
<i>Ingars Gusāns</i>	Novatoriskie dzejas elementi Kallimaha himnās	57

III. DE TRADITIONE TRANSFORMI

<i>Iveta Narodovska</i>	Senie simboli E. Birznieka-Upīša “Pelēkā akmens stāstos”	67
<i>Dace Dalbiņa</i>	Mītu pārveidojumi jaunākajā latviešu prozā	75
<i>Silvija Radzobe</i>	Amazones mīts M. Cvetajevas dzīvē un daiļradē	84
<i>Līga Ulberte</i>	Polemika ar antīkajiem mītiem B. Brehta daiļradē	91
<i>Valda Čakare</i>	Orfejs un Eiridīke postmodernā teātra diskursā	97

AUTORI	103
--------	-----

CONTENT

INTRODUCTION	5
--------------	---

I. DE CIVITATE ET LINGUA

<i>Harijs Tumans</i>	Antique Themis in the Modern Context	7
<i>Dace Strelēvica</i>	Latin Elements in the Names of Business Enterprises in Latvia	19
<i>Ilze Rūmniece</i>	Roosters and Magic Stones (on the semantic and symbolic interrelation of Greek lexemes)	26

II. DE AETERNITATE LITTERARUM

<i>Ojārs Lāms</i>	Marcus Tullius Cicero – Theoretician of the Comic	34
<i>Gita Bērziņa</i>	Borrowings of Literary Tradition in Ancient Greek Satirical Dialogue	40
<i>Vita Paparinska</i>	Religious Pessimism in Theognis' Poetry	50
<i>Ingars Gusāns</i>	The Innovative Elements of Poetry in Callimachus' Hymns	57

III. DE TRADITIONE TRANSFORMI

<i>Iveta Narodovska</i>	Ancient Symbols in "Stories of the Grey Stone"	67
<i>Dace Dalbiņa</i>	Transformations of Myths in Contemporary Latvian Prose	75
<i>Silvija Radzobe</i>	The Myth of Amazon in the Life and Poetry of M. Tvetaeva	84
<i>Līga Ulberte</i>	The Polemic with Ancient Myths in the Works by B. Brecht	91
<i>Valda Čakare</i>	Orpheus and Eurydice in the Discourse of Postmodern Theatre	97

AUTHORS	104
---------	-----

KLASISKĀ FILOLOĢIJA SAVAI ALMA MATĒR

Klasiskā filoloģija ir to zinātņu nozaru skaitā, kuras stāvējušas pie Latvijas Universitātes pirmsākumiem. Arī mūsu universitātes pirmais rektors un tās dibināšanas idejas kaismīgs virzītājs – profesors Ernests Felsbergs – ir klasiskās filoloģijas un antīkās mākslas speciālists.

Klasiskās filoloģijas pārstāvniecība universitātes kopto disciplīnu lokā tradicionāli visur pasaulē nodrošina attiecīgajai akadēmisko zinību iestādei klasiskas, nezūdošām vērtībām uzticīgas augstas garīgās kultūras nesējas statusu.

2001. gads kā mūsu valsts trešās atmodas desmit gadu atceres laiks ir daudzējādā ziņā zīmīgs arī Latvijas pirmās augstskolas liktenos: “atmodu” šai laikposmā piedzīvo arī studiju un zinātņu joma – klasiskā filoloģija.

Pilnvērtīgu bāzi tās atjaunotnei Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē nodrošinājuši nozares zinātnisko tradīciju veidotāji Latvijā, pirmās brīvvalsts profesori E. Felsbergs, E. Dīls, P. Ķīkauka, K. Straubergs, arī šo tradīciju saglabātāji piecdesmitajos – septiņdesmitajos gados, kad klasiskā filoloģija kā patstāvīga studiju joma nepastāvēja — izcilās personības, klasisko valodu un antīkās literatūras speciālisti J. Lezdiņš, P. Zicāns, L. Čerfase, T. Fomina.

Tomēr atjaunotne pēc vairāk nekā piecdesmit gadu ilga pārtraukuma nozīmē arī skatu nākamībā, klasiskās filoloģijas gājumu jau 21. gadsimtā, meklējot jaunas pētniecības un zinātņu nozaru sadarbības iespējas. Šinī krājumā ietverto zinātnisko rakstu autori pētījuši gan grieķu un romiešu kultūrvērtības kā pašpietiekamu fenomenu, gan arī atklājuši antīkā mantojuma radošu klātesību